

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponkint.
Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fl. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
DR. FRANCISY LAJOS.
 Társzerkesztő:
DR. KASZALA JÁNOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 13. sz.
Hirdetések árai: Egy háromhasábos pöttyösor ára 16 fillér. Többszöri közlésnél árkedvezmény.
 Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fl

Nyitra, 1911. szept. 8.

A nyitrai irgalmas nővérek temploma és intézete alapításának félszázados emlékünnepét üli.

Ötven évvel ezelőtt, 1861. szeptember 8-án vezette be b. *Roskoványi* Ágoston, az elődje *Palugyay* Imre nyitrai püspök által emelt templomba és iskolaházba azt a tíz irgalmas nővért, a kiket a gráci anyaház küldött az új intézet vezetésére.

Jobbára idegen anyanyelvűek és származásúak voltak az intézet első lakói, de gyorsan alkalmazkodtak a viszonyokhoz, megtanulták nyelvünket, bele vitték azt az oktatás és nevelés munkájába s a mi még nagyobb érdemök, a nyelvvel együtt a magyar szellemet, a hazaszeretet tiszta virágának magvait is beültették növendékeik lelkébe.

Már ekkor, az új intézet életének

kezetén felragyog lakóinak az az erénye, mely arany fonálként vonul végig működésüknek ötven éves folyamán. A keresztény szeretet leányainak nevezik magukat, nevöknek megfelelően életüket a keresztény emberbaráti szeretet szolgálatába kell állítaniok s ők ezt a szent kötelességet hiven teljesítették. Semmi sem tünteti fel ezt jobban, mint az a gyors és fáradhatatlan készség, a melylyel a viszonyok közé beleilleszkedve, azokat meghódították és nemes céljaik körébe vonták.

A keresztény szeretetnek elmaradhatatlan sajátja az, hogy az életet megismeri, átérzi és a viszonyai felett uralkodik. A hol krisztusi szeretet van, ott összhang is van a gyakorlati élet és a keresztény vallás céljai között. Ez az összhang a krisztusi szeretet uralmának legfényesebb tanujele.

Az 1861-ben megnyitott intézet lakói mély, de szűkkörű hitéletet találtak a városban. A polgári elem öntudatosan vallásos volt, szilárd hitbeli meggyőződéséről minden alkalommal bizonyosságot tett és egymaga alkotta tulajdonképen az egész hitéleti kört. A köznép vallásossága inkább csak

külső szokásokban nyilvánult meg az értelmi osztály nagy része közömbös volt.

A nyitrai irgalmas nővérek a hitélet terjesztésének és erősítésének eszközeit ott ragadták meg, a hol azok feltalálhatók voltak, a polgári elem körében s innét igyekeztek hatást gyakorolni a többnyire eselédorsban levő köznépre és a polgári szülők gyermekei révén az úri szülők gyermekeire, ezek útján pedig magukra a szülőkre. Főtényezőjük volt ebben az iskola, de nagy szerepet játszott a lelkekre való hatás magasztos munkájában a szép templom is, mely ellenállhatatlan vonzóerőt gyakorolt az emberekre, továbbá a betegek látogatása, mely az intézet fennállásának első húsz évében állandó gyakorlata volt az irgalmas nővérek emberbaráti szeretetének. Csak mikor az iskolai viszonyok fejlődésével a házi teendők annyira megsaporodtak, hogy az intézet minden tagja állandóan le volt kötve az ő munkaköréhez, akkor kellett a házi beteglátogatás gyakorlatát abba hagyni, vagy legalább nagyon szűk körre szorítani.

Alig mult el néhány év az irgalmas nővéreknek Nyitrán való

„A NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCÁJA.

Álom...

Köröttem Zobornak vadregényes tája.

Szívemet égeti — honszerelmem lángja!

Sűrű erdő mélyén, míg én így imbolygok,

Felettem regéket — suttognak a lombok.

Hatalmas ős fának koronáját nézve,

Alatta pihenek — multakon merengve.

Majd a gyenge szellő édes, lágy fuvalma,

Elringat, mint anya — szendergő álomba.

Elöttem daliás kurucok feltűnnek,

Harcias idöket — újra felidéznek.

S még én álmodozva öket így követem,

Hazám viszon látom — tenger küzdelmekben.

Véres szabályák szállnak szikra csattogással;

A „Pro libertate” — megtépett zászlókkal!

Végre méla dalban, olvad el az álmom:

Óh! mért is, hogy sasnak ernyedt szárnyát látom — ?

Zobor, 1911. aug. hó.

Schmitt Sándor.

Pistikét a városba viszik.

Irta: Verner Dezső.

Nyár elején meg sem gondolták, milyen nagy dolog lesz abból, ha Pistike a városba megy. Eldicselkedtek vele, hogy Pistike már elvégezte a falusi elemi iskolát, városba megy a latinba. Pap lesz, ha ugyanakkor nem lesz már jókora imposztor. Most még olyan, mint a vadesikó, ugrándozik, mint valami kis cica.

A mama egész nyáron varrogatta a Pistike ingeskéit. Soha sem fogta el valami nehezebb érzés, mely a szívet néha elszorítja: hogy a szeptember közelgett, néha önkéntelenül kiesett egy-egy könyve.

— Lelkem szép angyalkája, hová is mégy te? Városba? Idegen helyre, ahol nem főznek neked kakastejet, amelyet te úgy szeretél, édes.

— Nem alszol már anyuska ölében, az eperfa alatt, nem ülsz fel az öreg Sajó kutya hátára, hogy kikacagd magadat. Nem jössz elibém maszatos kis képeddel, mikor megfest a cseresznye, nem látlak hófehérben Úrnapkor, mikor elől mégy a sorban és picike száddal mormolod az imát.

— Ki jön élibém, mikor a bociól behozza Maris a tejet, kinek mondom én mesét az ágyban, ahogy szöszeke fejed rám hajtod, hogy jobban hallgasd.

— Te drága kis katonám, te, aki eleven vagy mint az ördög, te beléd is belemarkolt már az élet, a gond. Látom te kis virágom, hogy már a játékok sem olyan szives, a hangod se oly éles. Reszketsz, ha estenden ágyba visz anyuska. Tested forró, mint a parázs alól kipattant gesztenye. Az ajkad cserepes, mint a szikkadó sár. Álmodban lázas vagy: mert a lelked fáj, a lelkivilágodat feldulja a város, a bucsuzás.

— Látom én kiesi szép fiam — a pajtasaidtól való elválásodat, micsoda fájó érzés szállta meg arcodat. Látom milyen tétova a szemed, ahogy a Sajóra, Marisra, a János kocsisra, apádra s az orgonabokorra és cseresznyefára, vagy amikor könnyes szememre veted. Vagy amikor végig járod a szobákat, az udvart, a homokvárat, mintha gonosz kezek megmetszették volna a lelked szárnyait.

Apád? Ó katoná volt. Vas a dereka, kemény a lelke. Katonadolog: a világrendje Ezzel biztat téged, te törekény virágszál. Sisakot, esákót ígér, ha városba értek s én

megtelepedése óta és a hitélet körének tágulása már észrevehető volt, más rétegekben pedig feltűntek a mélyebb gyökerekből táplálkozó vallásosság erőteljes hajtásai.

A keresztény szeretet gyors és leleményes készségével ragadták meg a nyitrai irgalmas nővérek azt a korviszonyok által követelt nagy nemzeti érdeket is, mely már a 60-as évek végén jelentkezik és első sorban az iskolát választja ki érvényesülésének körévé. A magyar közművelődés ez, a magyar nyelv ismeretének terjesztése és a magyar közszellemnek a társadalom minden rétegében való meghonosítása.

Már fentebb rámutattunk arra, hogy a nyitrai apácázárda első lakói bár nyelvre és származásra nézve idegenek voltak, mégis első kötelességüknek tartották, hogy nyelvünket megtanulják s azt a magyar szellemmel együtt a gondjaikra bizott gyermekek lelkébe beültessék. A kik utánok következtek, drága hagyományként vették át elődjeiktől a magyar nyelv és magyar szellem terjesztésének, ápolásának ezt a fontos kötelességét, mely az ő szívökben akkor is szent kötelesség volna, ha nem írának azt elő az ország tételes törvényei.

S ha most Nyitra város női nemzedéke annyira magyar, hogy az itt született gyermekek nagy része magyar anyáktól tanulhatja meg az első imádságot és a gyermeki beszéd első elemeit; ha itt most minden iskolába járó leánygyermek megtanul magyarul, s ha azután eselédnek áll be, vagy önálló háztartáshoz jut, magyarul beszél és segíti megmagyarosítani egész környezetét; ha itt most már nincs iparos, nincs jobb módú napszámos család, melynek asszonyai és

látom, te szívesebben ülnél itthon a kukoricaszár lovadra.

Igy évődik a mama. Jön aztán a szeptember. Utolsó éjszaka alszik otthon a kis Pisti. Már messze éjfél felé jár az idő, mikor elesöndesül a zokogó fiú, a dicekvő gyerek, aki úgy megbűszkölt, hogy ő városba megy.

Az apa, aki mutatta a katonát, az erőset, most jábujjhegyen somfordál az ágyhoz. A lélekzete eláll, ahogy az alvó gyereket nézi. Ej a katoná szeméből kigördül a könny; majd zokogni kezd. Még a felébredő anyának kell vigasztos szavakat találni. A nehéz emberbe még ő ver hitet, életet.

Reggel az egész háznépe sir, csak az apa szeméből száradt ki a könny. Pedig az ő szíve is majd megszakad. De Pistikét viszi. Rohannak a város felé, neki a nagy molochnak, melyben föl se tűnik, hogy egy kicsi fiú, hátán az iskolai táskával, bandukol az iskola felé, ahol életébe befurakodott a gond és az többé el nem hagyja őt soha.

Szerencse, hogy a gyermeki kedély frissége, derüje könnyen tör át a gond fellegét. De elmulik a gyermek-évek boldogsága s akkor a gond fellege — felleg marad.

leányai a magyar nyelvet a családba és a közéletbe be nem vezették volna: az a nyitrai irgalmas nővérek érdeme.

Nyitrán való megtelepedésük idején a szegényügy nagyon gondozatlan, a kórházi betegápolás annyira kezdetleges volt, hogy minden csak kissé jobb módú ember irtózott a kórháztól. Ők a szegények felkarolása és élelmezése által száz és száz ember nyomorát enyhítették, kis kórházuk tisztasága és a benne dívó gondos ápolás által a szenvedő emberek nagy seregének elviselhetőbbé tették az élet súlyos keresztjét, a betegséget.

A lefolyt ötven év munkája nyomán bő áldás fakadt, melyben Nyitra városának és az egész vidéknek minden osztálya részesült. Az irgalmaság égi fényű koszorujába font jöttetek emlékéket őrzi az élet könyve, de az emberi hálás megemlékezés sem mehet el felette észrevétlenül.

Isten fizessen meg mindenért! — mondjuk a múltba vissza tekintve; Isten áldása szálljon újból a jubiláló intézetre! — mondjuk a megnyitott új félszázad messzeségébe nézve. A múlt erényein épüljön a jelen, alakuljon ki belőlük a jövő.

A múlt lerakta az alapokat, fejlesztett és gyarapított; a jelen látja a fejlődés virágzását és bizik a virágzásba borult élet jövőjében.

Szózat a szülőkhöz.

Irta: özv. Kertessy Palkovich Imréné, Gaal Gáabriella.

Beköszöntött az iskolai év. Ezrivel tódul országszerte a fiú és leányka az iskola falai közé, hogy befogadják zsenge keblükbe az erkölcs és tudomány nemesítő magvait, s ismeretekben, szellemi és erkölcsi erőben gazdagon léphessenek ki egykor az élet küzdőterére s hazájuknak erkölcsös és munkás támaszai lehessenek.

A szülők édes reménnyel, sokszor nélkülözések árán, hozzák meg a tanítatás követele áldozatot. Nem lényegtelen kérdés tehát, vajjon miképpen és mikor nem csalódhatnak a szülők az iskolához kötött vérmes reményeikben, s a sokaknál oly keservesen előteremtett anyagi áldozat mikor nem válik haszontalan pénzfecserlőssé?

E kérdés manapság már minden kultúr-nemzetnél fontos napi kérdéssé vált. És méltán. Ennek helyes megoldásától függ nemesek az egyesek fizikai, szellemi és erkölcsi létele, hanem a társadalom, az állam üdve és jóléte is. Nagyon helyén való e kérdéssel néhány sorban foglalkozni, különösen most az iskolai év elején.

Az iskola nevelő és tanító intézet. A nevelés már a szülői házban veszi kezdetét, és szükséges, hogy egészséges erkölcsi elveken alapuljon, mert befolyása oly annyira hathatós, hogy hosszú időre, — sőt gyakran az egész életre — befolyásolja az ember életirányát. Szükséges azért, hogy a szülő szeretetét egyesítse az észszerű szigorral, már jó eleve szoktassa gyermekét a rendhez, és különösen az engedelmességhez, nehogy az saját akaratát egyszersmind törvénynek is tekintse, mert annak, sajnos következménye vajmi nehezen írható ki.

Midőn az iskola a gyermeket átveszi, szándéka az, hogy a szülői ház nevelését kibővítse, ahol szükséges, javítsa és amennyiben lehetséges, azt be is fejezze. Emellett az iskola, mint tanító intézet, meghatározott jellegéhez s működési köréhez mérten törekszik a gyermeket korszerű alsóbb vagy felsőbb fokú általános műveltséggel és szükséges szakismerettel is ellátni. Hogy azonban az általa kitűzött eszményi célt csak megközelítőleg is elérhesse, szükséges, hogy közte és a család között szoros erkölcsi viszony létezzék: a teljes bizalom és kölcsönös támogatás viszonya. Ezek nélkül nem érhet célt, minden buzgósága, s a szülőknél minden anyagi áldozata kárba vész.

Sok szülő azt hiszi, hogy fel van mentve minden további felelőség alól, midőn gyermeket iskolába küldi. Megfelelnek ugyanis sokan arról, hogy az iskola minden igyekezte mellett sem lehet annyira érdekelve minden egyes tanuló nevelésénél és kiképzésénél, mint maguk a szülők. A leghatályosabb támogatás nélkül nem oldhatja meg az iskola nehéz feladatát!

Az iránt teljes bizalommal legyenek a szülők, hogy az iskola mindent elkövet, hogy a gyermek zsenge keblébe elhintse a vallás, az erkölcs s a tudományok üdvös magvait, — de ne feledkezzenek meg arról, hogy a leghivatottabb tanító sem bír olyan mélyen bepillantani a gyermek belsejébe, nem tudja annak testi-lelki állapotát, jó és rossz hajlamait úgy felismerni, mint maguk a szülők, kiknek körében tölti a gyermek zsenge korától fogva idejének legnagyobb részét.

Tapasztalhatók a serdülő gyermeknél hibák, amelyek annak természetes hajlamából származnak; másoknak forrása viszont azon külső életviszonyokban rejlik, amelyek között a gyermek él; és ismét sok hiba a ferde nevelésből ered. Az iskola kötelessége ugyan a tapasztalt hibák orvoslása, — szép szerrel vagy büntetéssel, — de az iskola nem tanulmányozhatja alaposan minden egyes növendékének az iskolán kívül töltött életmódját. Sokszor a látogatás után indulva tévedhet is. No meg aránylag igen kevés büntetési eszközzel is rendelkezik s ezekkel is csak akkor éri el a kellő hatást, ha a szülők tekintélyükkel teljes nyomatékával támogatják azt.

Támogassák pedig úgy, hogy szakítsanak néhány percet a napi foglalkozásukból s kísérik figyelemmel gyermekük minden léptét, kérdezősködjének gyakrabban annak helyzete felől az iskolában, és ahelyett, hogy az iskola eljárása fölött elhamarkodott ítéletet mondának, azt túlszigorúsággal, sőt gyakran igazságtalansággal vádolják, közölgjék inkább őszintén, egyenesen az iskolával, mint gyermekük második házi tűzhelyével, tapasztalataikat, néha-néha felmerülő kételyeiket és aggodalmaikat. Ezzel tartoznak a szülők saját maguknak, gyermeküknek és az iskola tekintélyének, mert csakis az ilyen kölcsönös eszmeesere alkalmával tisztulhatnak azok a téves nézetek, melyek a szülők és az iskola közt, a tanuló tehetségei és jellemvonásai tekintetében gyakran fennállanak.

Szerezzenek a szülők érvényt az iskola tekintélyének az által, hogy annak törvényei, házi rendje és egyéb szokásai iránt szülői tekintélyükkel teljes latbavetésével, szép szóval, megrovással vagy büntetéssel is gyermekükben minél nagyobb bizalmat és tiszteletet gerjeszsenek. S míg e kölcsönös bizalom nyugvó együttes munkálkodás megozza a kívánt üdvös gyümölcsöket, addig a szülők közönyösségét, helytelen ítéletét vagy eljárását csakhamar felhasználja a gyermek saját hibájának palástolására. Így lesz aztán az iskola legszentebb törekvése sikertelenné.

Tapasztalhatjuk gyakran, különösen a felsőbb tanfolyamokban azt is, hogy sok szülő az iskola működését túlságosan a hasznosság szempontjából itéli meg. Az egyes tárgyak jogosultságát, fontosságát vagy pedig gyakorlati szempontból véve — szükségtelenségét — latolgatja sokszor gyermeke előtt is, aki koránál fogva nem lévén képes önálló ítéletre, no meg a tanulás keserű ízét sem igen kedvelve, szüleinek ilyenmű nézeteit szíves örömet sajátjává teszi s azok elnézésére számítva nem tanul ma az egyik tárgyból, később a többiből sem. Így hiúsul meg a szülők jogosulatlan ítélete miatt az iskola azon komoly célja, amelylyel a gyermek összhangzatos szellemi kiképzetéséhez minden egyes tárgy fontosságának kivétel és válogatás nélkül érvényt akar szerezni.

Óvakodjanak tehát a szülők minden, akár az iskola vezetőinek egyéniségét, tanítási és bányási módját, akár a tanterv vagy egyes törvényszabta tárgyak jogosultságát és fontosságát illető bíráló észrevételektől gyermekeik előtt. Másutt annak a helye. Törekedjenek inkább, — mint már fentebb is jeleztük, — teljes bizalommal és a kölcsönös támogatás minden eszközével az iskola üdvös működését mindjárt az év elejétől kezdve segíteni és sikerre juttatni. Megköveteli ezt nemcsak a szülő édes énjének érdeke és saját gyermekeinek jövője, hanem a társadalom és az állam üdve is, mely csak akkor lesz biztosítva, ha a nagy anyagi áldozatokkal fentartott iskolákból nemes erkölcsökkel s kellő ismeretekkel meggazdagodva kerül ki az ifjúság a nyilvános életbe.

Érsekujvár, 1911. szeptember hó.

Megyei tanítógyűlés.

Valahányszor Nyitra megye tanítószága táborba száll, hogy évi közgyűlését a megye egyik vagy másik kulturgóc-pontjában megtartsa; mindannyiszor ünnepi hangulat tölti be az egyesereglett tanító-sziveket. Ez az ünnepi hangulat megragadta, magával vonzotta mindazokat, kik bujában-örömben, mondhatnánk dédelgetett szeretettel kísérik a tanítói kar munkásságát.

A vármegyei tanítószág f. hó 7-én megtartott évi közgyűlése imponáns képet nyújtott a szemlélőnek. A „Nyitra megyei Általános Tanítóegyesület“ közgyűlésének keretében mintegy 400 tanító és tanítónő gyűlt egybe a vármegyei ház tágas földszinti helyiségében. Amit itt látott a szem, s érzett a lélek, azt gondos és fáradtságos munkával az előző napon tartott bíráló-bizottsági és választmányi ülés varázsolta elő. Éppen ezért a választmányi ülésen történekről is röviden a következőkben adunk tudósítást.

A választmányi ülés.

A betegsége folytán meg nem jelenhet *Kropácsy István* elnök helyett *Zsoldos Károly* nagytapolcsányi igazgató alelnök vezette a választmányi ülést. Az itt megjelent *Argay Bálint*, dr. *Visnyovszky Rezső* kir. s. tanfelügyelőket üdvözölve ama reményének ad kifejezést elnöki megnyitójában, hogy a holnapi közgyűlés lefolyása méltóképen fog sorakozni ahhoz a multhoz, mely a tanítószág tapintatos és békés hangulatát mindenkor jellemezte. A jelentések kapcsán hű képet mutatott be a választmány a körök lankadatlan tevékenységéről. Az indítványok, javaslatok során a *Tanítói Otthon* ügye tárgyaltatott, melynek megvalósítási módjait kifejtő tanulmány előadásával *Vanyó István* bizatott meg. Szóba került a „Nemzeti Népoktatás“ körül mesterségesen szított izgalom is, de ez az ügy *Péter József* és *Argay Bálint* indítványa alapján egyhangú helyesléssel találkozott elintézését nyert.

Általános megnyugvást keltett a választmány körében *Kropácsy István* az elnökségről lemondó levele során felolvasott véleménye és óhaja, melyben a tisztikar megválasztására nézve ad tapasztalatokon nyugvó utmutatást. Ehhez a kérdéshez mintegy kiegészítésként *Janda* kath. iskolai igazgató azon jogos kívánságnak ad kifejezést, hogy a tisztiségek betöltésénél a kath. iskolai tanító-tagok ne mellőztessenek, mire nézve az Elnökség minden oldalról helyesléssel találkozó kijelentést tesz s ezzel a választmány berekesztette tanácskozását.

A közgyűlés.

A csütörtöki közgyűlési nap verőfényes ragyogással köszöntötte a Nyitrára érkezett pedagógusokat. Még messze járt a közgyűlésre kitűzött idő, mikor tarka színpompában nyüzsgött a Vármegyei ház-utca embertömege. A derűs hangulatban várakozó sokaság a tanítók napjának ünnepét várta, s bizony az ünnepontok elhibázták számításait, mert nem ismerték a tanítói lelkeket.

A tágas teremben minden talpalatnyi helyet elfoglalt a sokaság. A jobboldali széksorokat a hölgyek hódították el maguknak, míg a bal- és székközöket, sőt a mellék termeket is a férfi tanítószág tartotta megszállva.

Kellemes csengő hangon nyitotta meg a közgyűlést *Zsoldos Károly* alelnök. Beszédében rövidesen rámutatott a jelen kormányzat tanítókat érintő terveire, a kötelező önkéntességre s ezzel összefűzte a népoktatás nemzeti feladatait. Talpraesett, velős elnöki megnyitójára élénk helyesléssel találkozott, mit *Argay Bálint* kir. s. tanfelügyelő beszéde követett. Szívből szólott a tanítószág száihoz. Összetartásra, munkára és megalkuvást nem ismerő hivatás szeretetre buzdító szavai óriási lelkesedést váltottak ki s midőn az anyagi elismerés elmaradhatatlanságát érintette beszédében és türelemre, kitartásra serkentette hallgatóit, a szavak lelkeket gyújtottak s a tetszés valóságos viharja kelt szárnyra.

A járáskörök működéséről szóló évi jelentés biznyságot tett arról, hogy nemcsak látványos felvonulásokhoz statisztika szerepet tölt be a tanítószág a maga nagy számarányával, hanem apró kis körökre tagozódva, az intenzív munka embere akkor is, ha kiesiny falujához a szeretett hivatás láncai lekötik. Oszatlan figyelem és érdeklődés mellett olvasta fel ügyesen megalapozott tanulmányát és tervezetét a „*Tanítói Otthonról*“ *Vanyó István* előadó. A nagy emberbaráti intézmény, elsősorban a megyebeli tanítók középiskolába járó gyermekeik lakásáról, élelmézéséről kíván gondoskodni. A számsorokkal megindokolt előterjesztés szerint a „Nyitra megyei Tanítók Fű-otthona“ már a jövő tanévben *Szakolczán* lenne felállítandó. Szakolczán mellett pedig azért kellett állást foglalnia az előadónak, mert egyedül ez az a város, mely az Otthon számára ingyen telket kész örömmel ajánlott föl. A tervhez hozzászóló *Erdélyi Lipót* az Otthonnak még az esetben is Nyitrán való felállítását javasolja, ha ez nagyobb áldozattal járna is az egyesületre. Igaz, hogy Nyitra város ingyen telket adni nem hajlandó ezidő szerint, de szóló bizik, hogy ismételt és jobban megindokolt kérelemre a város ez elől elzárkózni nem fog.

A közgyűlés egyhangú helyesléssel a megoldási terveket az intéző bizottsághoz tette át s azt felhatalmazta, hogy belátása szerint járjon el ez ügyben.

Kurinszky Ferenc ajkairól szabad előadás keretében alapos bírálatot hallottunk az elemi iskolai új tanterv hatásáról és az életbe való átviteléről és eredményeiről. Éles bonckés alá veszi a használatban lévő tanterv előnyeit,

hibáit s az élet követelményeivel állítja azokat párhuzamba. Ítélete bár az élet javára szól, bár a gyakorlat sokszorosán kitaposott ösvényét ajánlja, mégis ingadozik. A tanterv gúzsba szorítja a teremtő erőt, s a gyermeket tanító, formáló erőt. Eleven színekkel illusztrálja a tanterv hibáit, melyek eltüntetésére meg kell tenni minden lehetőt, így első sorban a tankönyvíró szenvedélyt kellene korlátozni.

A sokszor hatalmas éljenzéssel fűszerezett magvas előadás *Kovácsik Alajos* negyedi tanító indítványára közöltetni fog a „Nemzeti Népoktatás“ hasábjain is, hogy eljusson e szó oda is, hová az illetékes.

A leköszönt tisztikar helyébe a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel elfogadja a választmány javaslatát, s így díszelnökké *Kropácsy Istvánt*, díszalelnökké *Jakubovich Sándort*, alelnökké *Péter Józsefet*, *Kurinszky Ferencet* és *Atovics Ferencet* választja meg.

Végül a közgyűlés jövő évi színhelyéül Pöstyént jelölték ki s ezután a Himnusz fenséges akkordjainak elhangzása mellett elnök az ülést berekesztette.

Még csak egy megjegyzést fűzünk a tanítók napját leíró cikkünkhöz.

Hetek óta mesterkedtek összeférhetetlen elemek azon, hogy a tanítószág egyetemének békéjét és nyugalmát fenekestül felforgassák. A nagy hangon fűjt háborúsi fiaszkóval végződött, mert — mint egy bátor közbeszólás talpraesetten megjegyezte „Távolítsák el azokat, kik a bomlást akarják“ — s ez a megjegyzés általános helyesléssel találkozott a közgyűlési teremben.

Nincs több mondani valónk. Szálljanak magukba az ünnepontok! *Krónikás.*

Ujdonságok.

Nyitra város közönsége — az irgalmas nővéreknek.

Nyitra város képviselőtestülete f. hó 6-án tartott közgyűlésében a tanács javaslatára megemlékezett a Palugyay Imre nyitrai püspök által alapított templom és intézet félszázados jubileumáról s ezen alkalomból az intézetet vezető irgalmas nővéreknek a gyermekek oktatása és a szegények ápolása terén kifejtett tevékenységükért elismerését és köszönetét fejezte ki.

Az Országos Katholikus Szövetség az ideai katolikus nagygyűlést november hó 12—14 napjain rendezi. Az előkészítő munkálatok már megindultak és a szövetség elnöksége a nagygyűlés fővédnökségére Vaszary Kolos bibornok, hereceprimást kérte fel, aki a szövetség elnökéhez a következő meleghangú levelét intézte:

„Nagyméltóságú Gróf, val. bels. titk. Tanácsos, Elnök Ur!

Őszinte örömmel és köszönettel vettem Nagyméltóságodnak f. hó 21-én kelt nagybeesű meghívóját a f. é. november hó 12—14 napjain Budapesten rendezendő XI. katolikus nagygyűlésre.

A magyar kath. társadalomra nagy és súlyos feladatok várnak, amelyeknek sikeres megoldásához az összetartásban rejlő fokozott erőre mindinkább szükség van. A hitéleti, jótékonsági, közművelődési és szociális kérdések nagy tömege foglalkoztatja társadalomunknak minden rétegét s ebben a munkában a kilencszázados magyar kereszténység fiainak vezető szerepet kell vinniük.

Fájdalommal tapasztalhatjuk, hogy ama magasztos eszméket, melyeknek éltető ereje tartotta fenn — minden támadással szem-

ben — a magyar nemzetnek szilárd alapjait, ellenséges áramlatok elhomályosítani igyekeznek.

A kath. nagygyűlések hivatása, hogy egyrészt a haladás útját, ami keresztény hitünknek igazságaival kijelöljék, másrészt elhárítsák és távolartsák azokat a támadásokat, melyeket a felforgató irányzat fegyvereivel ellenünk intéznek.

Mindig igaz örömmel látom tehát az Országos Kath. Szövetségnek, mint a kath. nagygyűlések rendezőjének, kiválóan nagy fontosságú működését a magyar kath. társadalmi szervezkedésnek terén.

A XI. kath. nagygyűlésre az eddiginél is nehezebb feladat hárul.

Midőn buzgón kérem az Istent, hogy tanácskozásai és határozatai a magyar kereszténységnek diadalt szerezzenek és szeretett hazánk boldogulását hathatósan előmozdítsák, egyben tisztelettel értesítem Nagyméltóságodat, hogy a fővédnöki tisztet készségesen elfogadom.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tisztelettel öszinte nyilvánítását.

Balatonfüred, 1911. aug. hó 26-án.

Vasary Kolos
bíbornok, hercegprimás.

Jubileumi ünnepély. A nyitrai irg. nővérek intézetek és templomuk félszázados jubileuma alkalmából folyó hó 9-én délután 5 órákor iskolai ünnepélyt rendeztek, melyre a következő meghívót boesátották ki:

Szent Vince leányai, a nyitrai irgalmas nővérek Nyitra városába való ünnepélyes bevezetésük és letelepedésük 50 éves évfordulója alkalmából s annak emlékére 1911. szept. 9-én d. u. órákor az intézet udvarán nagynevű alapítójuk tiszteletére iskolai ünnepélyt tartanak, a melyre Nyitra város érdemes közönségét, valamint összes volt kedves növendékeiket és jóakaróikat ezennel tisztelettel meghívják. — Az iskolai ünnepély műsora: 1. *Uj fény derült az ég ivére.* Pakaky L.-tól. Vegyes kar. 2. *Ünnepi szót.* Előadja: Molnár Erna. 3. *Mária üdvözléte.* Mendelsohn B. Vegyes kar. 4. *Virágos kertben.* Szavalja: Gerley Kornélia. 5. *Hála koszorú.* Kneifeltől 4 szöveggel. 6. *Trio* — ??? Előadja az intézet három tiszteelője.

Ma, szeptember 10-én reggel 8 órákor a diszesen helyreállított intézeti templom rendeltetésének újból át fog adni. Ez alkalomból az ünnepi szent misét Omélt. dr. *Batthyány Vilmos* gróf megyés püspök úr mutatja be az Egek Urának.

A székesegyház új karnagya. A nyitrai székesegyház karnagyává a káptalan *Stetka* Teofil eddigi első karénekest és székesegyházi zenészt, helyettes karmestert nevezte ki s a kinevezést a megyés püspök úr mult hó 31-én kelt leiratával jóváhagyta. — Az új karnagyot mint kitünően képzett és magas fokú iskolázottsággal rendelkező zenészt az egész városban a legelőnyösebben ismerik. Számos ünnepélyen, előadáson kiváló tanujelét adta tökéletes zenei ismereteinek és karvezetésre való teljes rátermettségének. A volt karnagyot, *Dusinszky* Lipótot betegsége idején több évig helyettesítette s ebben a feladatkörben derekasan felelt meg a várakozásnak. Bizton hisszük, hogy *Dusinszky* Lipót öröksége méltó kezekbe jutott.

Zsinati vizsga. A nyitrai egyházmegye zsinati vizsgáló-bizottsága előtt f. hó 5. és 6-án zsinati vizsgálat tartott *Czeizel* Gábor prelátus nagyprépost elnöklése alatt. A vizsgára jelentkeztek: *Biza* Lajos budapesti táborigaznádás, *Horváth* Gyula frivaldnádási adminisztrátor, *Szülő* Ernő trencsénpéteri s. lelkész. Mind a hárman a vizsgát sikerrel állották ki.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Steffek* Józsa Adél nyitrai rúdnoi állandó megbízott kisdédvönöt az ottani áltami óvodához rendes kisdédvönővé kinevezte.

Elhunyt jogakadémiai tanár. Dr. *Kopcsányi* Károly pécsi jogakadémiai tanár *Schladming* stajerszági fürdőben szívszélhűtésben meghalt. Az elhunyt egyike volt az akadémia legkiválóbb tanárainak. Született *Szakolczán* s eleinte az orvosi pályára készült. Mint orvos tudor azonban pályát változtatott s megszerezte az ügyvédi oklevelet is. Eleinte az alapítványi jogigazgatásnál működött

1882-ig, amikor *Dulánszky* pécsi püspök helyettes tanárnak hívta meg. Az egyetemi tanári képesítést is megszerzvé, 1890-ben nyilvános rendes egyetemi tanárrá nevezték ki. A jeles tanár, a ki ez idén töltötte volna be 30 éves tanári működésének évfordulóját az egész város szeretetét és kegyeletét megemlékezését viszi magával utolsó útjára.

Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Károlyi* Károly ghimesi és *Fülpöpp* Ede pilisszentkereszti állami elemi iskolai tanítókat kölesönösen áthelyezte.

Az igazságügyminiszter *Kányai* Vilmos nyitrai és *Kányik* Béla trencsénú kir. törvényszéki irnokokat kölesönösen áthelyezte.

Hymen. *Kiss* János Kutti község másodjegyzője f. hó 3-án esküdt örök hűséget *Kunszt* Janka kutti tanítónőnek, *Kunszt* János felsőelefánti kántor-tanító kedves leányának. Ugyanakkor ünnepelték az örömszülők házasságuk 30 éves évfordulóját. A család ez alkalommal számosan üdvözölték.

Ipartestületek kongresszusa.

Az ipartestületek országos szövetsége október hó 17-én közgyűlést tart a fővárosban. A közgyűlés iránt országos érdeklődés, mert a gyűlés napirendjére kerül az ipartörvény revíziója és a gyűlésen a munkásbiztosítási törvény által okozott sérelmeket is tárgyalni fogják. Több kisebb fontosságú kérdés mellett állást foglal a közgyűlés a tanonoktatás ingyenességének dolgában és határozni fog az egyes ipartestületek részéről benyújtandó indítványok és javaslatok felett is. A tárgyalandó kérdések most vannak előkészítés alatt. A nyitrai ipartestület értesülésünk szerint több taggal lesz képviselve a kongresszuson.

Tűzoltó-nap Nyitrán. Az Országos Tűzoltó Szövetség azon kéréssel fordult a közoktatásügyi miniszterhez, hogy a tűzoltás fontos ügyének megismertetése, valamint a gyermekek s közvetve a népérdeklődésének a tűzoltóságok szervezése és működése felé terelése céljából rendelje el az iskoláknak egy tűzoltó-nap tartását. A belügyminiszter megengedte, hogy f. hó 24., 25. és 26. napján az ország összes városaiban és községeiben tűzoltó-nap tartassék és e napokon a szövetség a „Tűzoltó Otthon” javára gyűjtést rendezzen. Nyitrán, hír szerint, szeptember 25-én tartják meg a tűzoltó-napot.

Városi közgyűlés. Nyitra város képviselőtestülete f. hó 6-án tartotta rendes havi közgyűlését *Tóth* Lajos polgármester elnöklése alatt.

A polgármester a napirend folyamán bejelentette, hogy a kolera elleni védekezés szünet nélkül folyamatban van.

A rendőrfőkapitány és tiszt főorvos jelentései szerint a közbiztonság és a közegészségi állapot július hónapban kielégítő volt.

A f. évi július havi helypénz a mult évihez képest 161 koronával több, a köveztvám a közutaknál 201 kor.-val kevesebb, a vasutnál 508 kor.-val több volt.

A pénzügyminiszter felmondta a városnak a borítal és hűsfogyasztási adó bérletét. A város a bérletnek újból való elnyerését feliratban fogja kérni s ezen felirat támogatására bizottságot küldött ki, melynek tagjai a polgármester, *Juhász* Sándor és *Boxhorn* Vilmos képviselőtestületi tagok.

Az 1911. évre kiutalt 15,000 korona államsegélyt a képviselőtestület a miniszteri rendelet értelmében rendelte kiosztatni a tisztviselők között, minthogy azonban az államsegélyből a tisztviselők fizetését a miniszteri rendeletben megállapított mérvben kiegészíteni nem lehet, ennél fogva a kiegészítés csak 65/8 százalék erejéig történik.

A tisztviselők lakbérletményei arra való tekintettel, hogy Nyitra város most már a 3-ik lakbérosztályba van sorozva, f. évi július 1-től kezdődőleg az ez évi államsegély maradványából, ha pedig ebből ki nem telnek, az 1912. államsegélyből fognak az új lakbérosztálynak megfelelő összegig kiegészítettetni.

Az államsegély felosztásával kapcsolatosan a képviselőtestület a városi közgyám állását megfelelő évi dotációval és pedig 1400 korona fizetés és 400 korona lakbérrel látta el; a rendőrfogalmazót pedig ez évi szept. 1-től kezdődőleg a 9. fizetési fokozat 3. osztályába sorozta.

Az államsegély a tisztviselőknek előlegként utalványoztatik ki.

A rendőrszemélyzet részére a képviselőtestület 850 korona segélyt szavazott meg és kilátásba helyezte, hogy az ez évi pénztári megtakarításokból még újabb segélyben lesznek részesíthetők a rendőrszemélyzet tagjai.

A városi kocsisok évi fizetése 440 kor.-ról 600 koronára emeltetett fel.

A mogyorósi pusztán végzendő munkálatokra vonatkozólag a képviselőtestület olyképmódosította előbbi határozatát, hogy a bérlő 60 darab szarvasmarha helyett csak 40-et köteles beállítani, de egyúttal ezer métermáza műtrágyát felhasználni. A pusztán 5 új cselédlakás fog épülni.

Vass Károly városi közgyám lemondott állásáról, mely ennek folytán szept. 1-én megüresedett. A közgyámi teendőket ellátását illetőleg *Kubinyi* Endre t. városi tanácsnok azt az ajánlatot tette a tanácsnak, hogy hajlandó a közgyámi hivatalt, annak végleges betöltéséig díjtalanul elvállalni. A közgyűlés *Kubinyi* Endre ajánlatát tudomásul véve őt a közgyámi teendőket végzésével megbizta, egyúttal azonban *Craus* Vince képv. testületi tag indítványára utasította a tanácsot, hogy az ideiglenes közgyám tiszteletdíja iránt a képviselőtestületnek javaslatot tegyen.

A fegyencek lelkészüknek. A lipótvári orsz. fegyintézet rózsafüzér-társulatának tagjai, továbbá azok a fegyencek, a kik május hóban a bérmálás szentségéhez járultak, augusztus 25-én szeretetteljes meglepetésben részesítették lelkészüket, *Csulák* Lajost, a ki az említett napon névünnepezt ülte. Egy művésziesen készült képmával és egy kenyérből összerakott leleményes szerkezetű szivar-szekerénykével ajándékozták meg a népserű lelkészt, a kit hiveinek ragaszkodása könnyekig hatott meg.

A nyitrai tót bank mult hó 20-án rendkívüli közgyűlést tartott dr. *Ivánka* Milán elnöklése alatt, mely gyűlésen az alaptőkének 50,000 koronáról 250,000 koronára való felemelését határozta el. Egyben újjászervezték a tisztkart és a választmányt. Igazgató lett: dr. *Ráth* Agoston pozsonyi ügyvéd, aligazgató *Jankovics* Pál, Nyitra. A választmány a következőleg alakult meg: *Mosnaecik* József Salgó, *Duris* Mihály Molnos, *Hornó* József Nyitraegerszeg, *Mészáros* János Tormos, *Czabek* János Verbó, dr. *Ivánka* Mihály Pozsony és *Hrusovszky* Izor Vágújhely.

Nyugdíjazott tanítónő. Özv. *Magyerné Barcs* Ilona szakolczai felső népiskolai tanítónőt a vallás és közoktatásügyi miniszter évi 2000 korona összeggel nyugdíjazta.

Szabó Ferenc szintársulata feloszlott. Póstyénből vesszük a hírt, hogy *Szabó* Ferenc, a nyitrai szintársulat igazgatója feloszlatta régi társulatát és december 1-én teljesen ujonnan szerződött tagokkal vonul be Nyitrára. Szabót, mióta Nyitráról eltávozott, állandóan üldözte a balsors. Póstyénben az utóbbi időben csaknem teljesen üres házak előtt játszott. Mint hirlik, az illetékes körök, a nyitrai színkerület célszerűbb beosztásával foglalkoznak, nehogy a társulat szekere végkép kátyuba rekedjen a mostani helytelen beosztás következtében.

Harangszentelés. Augusztus 31-én áldotta meg *Fehérvári* Kálmán esperes Ólehotán azokat a harangokat, melyeket *Csulák* Lajos lipótvári fegyintézeti lelkész még ólehotai lelkészkedése alatt a hivek kegyadományából beszerzett. A megáldást megelőzőleg *Csulák* Lajos beszédet mondott, melyben a harangok istentiszteleti jelentőségét magyarázta meg. Az egyik harangot a máriacelli Sz. Szűz, a másikat Sz. Antal képe ékesíti. Mindkét harang Bécsújhelyen készült és az ujléhotai kápolna tulajdonát képezik, a hova szept. 3-án körmenetben vitettek át.

Körözött elmebeteg. A nyitrai vármegyei közkórházzal kapcsolatos elmebeteg családi ápolásban elhelyezett *Farkas* Erzsébet gyengeelméjű nő ápolójától, *Darnadi* János gesztei lakostól augusztus hó 25-én, az id. *Pócsik* István pogrányi lakosnál elhelyezett *Palkó* András nevű elmebeteg pedig aug. hó 27-én megszökött. Minthogy a községek határában mindezeidig nem akadtak a szökevények nyomára, a nyitrai kórház igazgatósága elrendelte köröztesüket.

Uj autonomiai képviselő. A privigei országos katolikus autonomiai választókerületben megejtett választáson dr. Tilles Béla beszterczébányai ügyvédet választották meg 1977 szótöbbséggel autonomiai képviselőnek.

Canonica Visitatio. Augusztus hó 28-tól szeptember 7-ig Jedlicska Pál nyitrai főesperes és nagyszombati érseki helynök a nyitraujlaki esperesi kerületben canonica visitatiót végzett. A tapasztalt rend fölött ismételve kifejezte teljes megelégedését. Útjában a kerületi esperes, Lelkes Adolf lakácsi plebános kísérte. Óméltóságának apostoli buzgalma, fáradhatlan munkálkodása, leereszkedő, nyájas modora mindnyájunk szívét megnyerte. — *Tudósító.*

A fegyvergyakorlatok halottja. Mészáros Katalin abalehotái fiatal parasztszszony férjét most hívták be fegyvergyakorlatra. Az asszony ezt annyira szívére vette, hogy elkéserevésében a Nyitra folyóba ugrott. Holt testét mult csütörtökön fogták ki sarlókajszza mellett.

Tanítóválasztás. Az alsóbodoki megüresedett kántortanítói és osztálytanítói állásra jelentkező 5 pályázó közül az ottani iskolaszék egyhangulag kántortanítónak Cserhalmi Gyulát, osztálytanítónak Dobrovics Máriát választotta meg.

A szőlőbirtokosok figyelmébe! A törvény értelmében a bortermelők saját részükre fentartott bormennyiség után bizonyos adókedvezményben részesülnek; mindössze 4 koronát tartoznak fizetni hektoliterenkint fogyasztási adó címén, ha a mennyiséget szeptember 15-ig bejelentik az illetékes hatóságnál. Mindeztideig ugyan erre nem volt szükség Nyitrán, de a folyó évben megtörtént, hogy többektől azért, mert a bejelentést a kellő időben megtenni elmulasztották, 11 kor. 38 fillért vasalt be az adóbérlő hektoliterenként fogyasztási adó címén. Minthogy a törvény a bejelentést tényleg előírja, figyelmeztetjük a szőlőbirtokosokat, hogy a saját részükre fentartani szándékolt bormennyiséget f. hó 15-ig okvetlenül jelenték be illetékes helyen, nehogy a jövőben is oly meglepetésben részesüljenek az adóbérlő részéről, mint az idén.

A pöstyéni község háza kibővítése. Pöstyén község képviselőtestülete legutóbbi közgyűlésén ismét a község háza kibővítésével foglalkozott. A testület eltérőleg előbbi határozatától kimondotta, hogy a község házát dr. Scheibner Richárd berlini műépítész terveihez képest a baloldalon egy szárnyal megdobja s az eredetileg 23,000 koronában megállapított összegben kívül a kiegészítés keresztülvitelére újabb 6000 koronát engedélyez. Ugy az átalakítási munkálatokat, mint az építkezést hir szerint már megkezdtek.

Őszi luxus lóvásár Érsekújvárral. Érsekújvár város képviselőtestülete kérvényt intézett a földmívelésügyi miniszterhez egy őszi luxus lóvásár engedélyezése iránt. A vásárt a nyitrai megyei gazdasági egyesület által május hóban rendezett lóvásár mintájára szerveznék és szeptember hó utolsó napjaiban tartanák az újvári és környékbeli gazdák. A miniszter véleményezés végett Nyitra vármegye alispánját kereste fel átiratlag. Mint hirlik a vármegye pártolólág intézte el a kérvényt és így a közel jövőben valóra válik az érsekújvári gazdák óhaja. Csak aztán a tavaszi lóvásár kárt ne szenvedjen az által.

Utrendőri kihágás. A napokban feljelentés érkezett a rendőrséghez Lóry Jenő automobil-tulajdonos ellen, mert sofförje gépével oly eszeveszetten száguldott a városon keresztül, hogy félt volt, hogy elgázol valakit. Utrendőri kihágás címén ugy a sofför ellen, mint gazdája ellen megindították az eljárást.

Lopás. Wertheimer Armin török kaputéri lakos udvaráról ismeretlen tettesek egy zsák rozst és egy hizó kacsát elloptak. Wertheimer egy ott dolgozó napszámot gyanusít a lopással, de a rendőrség bizonyítékok hiányában a vádat ellene elejtette.

Ellopott táviróhuzal. Bossász községből írják lapunknak, hogy a mult heti viharkor a község alsó végén közvetlenül az országút mellett álló egy magas fát az akkori nagy szél ledöntötte. A fa esés közben az országút mellett lévő táviróvezetékre esett s a vezeték sodronyát körülbelül 400 méter hosszúságban leszakította. A letépett huzalokat az éj folyamán ismeretlen tettesek ellopták. Kilitüket a csendőrségnek még nem sikerült kinyomoznia.

Öngyilkosság. Feltűnést keltő öngyilkosság történt csütörtökön délelben 1 órakor Nyitrán. Blazsek Gusztáv nyitrai fogházfelügyelő 20 éves felesége fejbeltötte magát s rövid szenvedés után kiszenvedett. Az öngyilkosság oka házi perpatvar.

Perújítás egy régi gyilkosság ügyében. Dr. Fuchs Ignác galántai ügyvéd a napokban per-ujrafelvételei kérvényt nyújtott be a nyitrai kir. törvényszékhez egy 22 év előtti gyilkosság ügyében. Az eset 1889. év őszén történt. Kocsis István vágkirályfai gazdát valaki agyonverte a határban. A meggyilkolt rokonai a tett elkövetésével Kocsis fogadott fiát, Benes Ráfaelt és egy odaváló gazdát, Bárczy Gáspárt gyanusítottak. Benest és társát letartóztatták. Benest a törvényszék életfogytiglani börtönre ítélte, Bárczy pedig 15 évi fogházat kapott. Bárczy rövid idő mulva a börtönben meghalt, Benest pedig 17 év mulva feltételes szabadságra bocsátották. A beteg, öreg ember, még most is ártatlanságát hangsúlyozta s arra hivatkozik, hogy egy Bárczy Ferenc nevű ember halálos ágyán magát vallotta Kocsis István gyilkosának. Ha a törvényszék helyt ad a kérelemnek, érdekes tárgyalása lesz a nyitrai bíróságnak.

Támadás az uton. Markovich Jakab nyitrai talmudistát szombaton este 9 óra tájban, amint hazafelé ballagott, a Rákóczi-uton egy Gergely István nevű pár-utcai suhanc fiú késével megcsúrta. Markovich összeesett, a támadó fiú pedig elmenekült. A támadó fiú ellen a hatóság megindította az eljárást.

Eltűnt leány. Anestik Jolán vágszalkályi lakos, a kin az elmebetegség tünetei mutatkoztak, folyó hó 3-án szüleinek lakásáról nyomtalanul eltűnt és állítólag a reggeli fél 4 órai vonattal Pöstyénből Nagyszombat—Pozsony-felé elutazott. Minthogy a leánynak azóta nyoma veszett, dr. Radocza Tibor pöstyéni szolgabíró elrendelte köröztesét.

A kártya miatt. Ghymesen vasárnap este véres verekedés volt a községi koresmában. Egy kőmivességéd kártyázás közben sörös kancsóval több helyen bevverte a fejét Végh Ferenc nevű kollégájának. A sérültet még az éj folyamán beszállították a nyitrai vármegyei kórházba, míg a támadót a csendőrség letartóztatta és másnap reggel átkísérte a nyitrai kir. ügyészség fogházába. — Az esetről tudósítók a következőket jelenti: A ghymesi új építkezésnél alkalmazott kőmives munkások vasárnap a községi koresmában mulattak. Midőn már jócskán felöntöttek a garatra, Végh Ferenc galgóci kőmivességéd kártyázni kezdett egyik társával. Véghnek kedvezett a szerencse és rövid idő alatt utolsó fillérgig elnyerte partnere pénzét. A vesztés fél kétéltelni kezdett a játék tisztaságában, a mitől heves szóváltás keletkezett. A vita hevében a kételkedő kőmivességéd egy sörös korsót ragadt fel az asztalról és addig ütötte vele Végh fejét, míg az több súlyos sebtől vérezve összeroskadt. A vendéglős csendőrkért küldött, kik a véreben fekvő Végh Ferencet egy kocsira helyezték s még az éj folyamán beszállították a nyitrai kórházba, hol élet-halál közt lebeg. Felépüléséhez hir szerint kevés a remény.

Az igazmondó cigány. Fáraó füstöképű unokáit a köztudat olyanoknak ismeri, mint akik nem igen szoktak lelkiismereti kérdést csinálni a füllenésekből. Ezt az évszázados előítéletet vannak hivatva megcáfolni alábbi soraink, melyekből kiviláglik, hogy a cigány is képes aranyigazságokat mondani, ha nagyon megszorítják.

Sertésvész volt egy esztergommegeyi faluban, s a hatóság emberei annak rendje és módja szerint elföldelték az elhullott állatokat. Megtudták ezt a cigányok, éjszaka kiásták kedves csemegéjüket s hatalmas lakomat csaptak. Persze mindjárt nyakoncsipték a díszes társaságot s a község házára kísérték. Az öreg

biró, akinek már nem először s nem is utoljára volt hasonló elintézni valója velük, türelmét veszítve kiált az egyik öreg cigányra:

— Ejnye, adta himpellérjei! Hát ti már megint dögöltök disznókat esztek?

A dádé, aki „haragosa“ volt a bírónak, nadrágzsebeibe nyomja ökleit s foghegyről felel: — Hát maga elevenen eszi meg a disznót? Nem öli meg előbb?

Nagy tűz Verbón. Verbóról írják lapunknak, hogy mult kedden délután nagy tűz pusztított a községben, melynek kilene lakóház, számos melléképülettel, úgyszintén nagymennyiségű gabona és takarmánykészlet esett martalékul. — Nagykéren vasárnap éjszaka tűz volt. 10 ház esett a lángok áldozatául. A kár állítólag biztosítás utján megtérül.

Botrányos részesség. Botrányos jelenetek voltak szemtanui kedden este a Hid-utcában közlekedők. Egy falusi házaspár a szesz túlságos élvezése folytán összeesett az utcán. Jó negyedórát feküdtek az utca porában önkivüli állapotban, míg rendőr vetődött a helyszínére, aki aztán hosszas erőlködés után talpra állította az elázott házaspárt és midőn látta, hogy kissé magukhoz jöttek, békés távozásra szólította fel őket. Az atyafi azonban a rendőrnök támadt s ütlegetni kezdte, az asszony nemkülönben. A rendőr látván, hogy ennek fele sem tréfa, többek segélyével lefűlelte a duhajkodókat és a dutyiba vitte őket annak rendje és módja szerint.

Elverték az asszonyok. Papp József nyitrai szobafestő segéd ugyancsak megjárta. Hétfőn reggel, az átdorbézolt vasárnap éjszaka után meglehetősen kótyagosan vetődött haza. Régi szokása szerint kikezdett az asszonnyal. A szobabutorokat felforgatta és az egyes könnyebb tárgyakat élete párja hátához vágosta. A szomszédok, Kovács Antal és neje, kezdetben csendes szemlélték a jeleneteket, de mikor már megsokallották a dolgot, Kovácsné védelmére kelt az asszonynak és Papp Józsefet lecsendesíteni igyekezett. Papp uram azonban ügyet sem vetett az asszonnyra, sőt éktelen szidalmakkal illette. Erre már Kovács Antal is beártotta magát a dologba és elégtételt kért a feleséget ért sértésekért. De a szobafestő minden elégtételadást megtagadott. Erre Kovács lefogta az emberi mivoltából kivetkőzött munkást és a lakásába kísérté. Papp azonban ott sem maradt vesztég, egyre szapult a asszonyokat, és állítólag Kovácsné meg is ütötte. Az asszonyok persze ezt már nem hagyták megtorlatlanul. Neki estek a garázdálkodónak és alaposan elpáholták.

Középitkezések és szállítások. A kereskedelmi miniszter megküldötte a pozsonyi kamarának a középitkezések és azokkal kapcsolatos szállítások új általános, részletes és különleges feltételeit tartalmazó összes füzeteket. — Az érdekeltek azokat a kamaránál megtekinthetik.

Rossz kedv és a rossz székeles rendszerint együtt jár. Senki sem lehet vidám a teltségnek és tulterheltségnek érzetével, de bámulatosan javul az ember hangulata, ha a természetes Ferencz József keserűviz használata által szabályozta a szemkémködést. Egyszerre más szemmel nézi a világot, szabadnak és tisztaságúnak érzi magát, a lehangoltság érzete teljesen eltűnik. A valódi „Ferencz József“-viz használata csodás eredménnyel jár. A gyógyszerészek és fűszerkereskedők árusítják.

Végzetes baleset. Verbóról írják lapunknak: Fundák István 8 éves fiú Verbón lakó szüleinél a járgánygép körül foglalatostkodott. Egyszerre csak megcsúszott és egyensúlyát veszítve, a járgánygépbe esett, mely a szerencsétlen fiút borzasztóan összeroncsolta. Haldokolva szállították be a kórházba.

Sikkasztó levélhordó. Hétfőn délután az Érsekújvár felől érkező vonattal a nyitrai állomáson kiszállt egy fogházor, aki egy törődött öreg postást kísért. Koplik érsekújvári levélhordó volt a szerencsétlen. Koplik, a kit a nyomor vitt rá a sikkasztásra, mert feleségét és 13 gyermekét nem volt képes fen-

tartani, 30 éve pontosan és közmegegyezéssel teljesítette terhes szolgálatát. A levélhordót városzerte kedvelték és jóakarói összeadták az elsikkadt összeget, hogy az eltévedett öreg embert megmentse a börtöntől, de a hivatali szigor nem engedte az eltussolást. Most a nyitrai kir. ügyészség börtönében várja az igazságszolgáltatás lesújtó ítéletét.

Végzetes baleset. A napokban a nyitrai menházba zsupszalmát fuvaroztak, melyet néhány ember a padlásra hordott fel. Csizs János, a menház tagja, egy éltebb ember is segédkezett a felhordásnál. Amint lefelé tartott a padlásról, a rácsra át az emeletre a földre zuhant. A kórházba szállították, hol mai napig eszméletlenül fekszik, amennyiben súlyos agyrázkódást szenvedett.

Öngyilkossági kísérlet. Suránkáról vesszük a hírt, hogy ott egy eselédány megmérgezte magát. Orvost hívtak hozzá, ki nagy erőfeszítés mellett a szerencsétlen tetemést megmentette a haláltól. Végzetes tetének elkövetésébe állítólag a vele szolgálatban lévő szakácsné brutális bánásmódja kergette. A hatóság ez ügyben az eljárást megindította.

Eltűntetett kerékpár. A nyitrai posta- és táviróhivatal sürgönykihordója szerdán délelőtt dolga végeztével kerékpárját a postaépület udvarán a szokott helyre tette. Rövid idő múlva újra kézbesítenie kellett több sürgönyt, de legnagyobb meglepetésére a kerékpárnak csak hült helyét lelta. Tüvé tette érte az egész házat, de bizony a vasparipa nem került elő. Valami agyafúrt tolvaj eltűntette. A lopásról jelentést tette a városházán, a rendőrök nyomozáshoz láttak. Több ez időtájt a postahivatal udvarában megfordult egyént kihallgatott, de sajnos, a nyomozás mindezeideig eredményre nem vezetett.

Közigazgatás.

A kisgazdák oktatása.

Nem szükséges bővebben fejtegetnünk, hogy a fejlődő kultúra, a fokozódott igények, a szükségleti cikkek és munkabérek drágulása folytán a gazdák helyzete mind nehezebb- és nehezebbé vált. A megélhetés drágulásával szemben a gazdasági egyensúly csak úgy tartható fenn, ha szükségleteink emelkedésével a termelést is fokozzuk.

A termelés fokozásának leghatalmasabb eszköze az lesz, ha nem maradunk meg gazdálkodásunkban az évszázados hagyományoknál és szokásoknál, hanem a legújabb időben szerzett ismeretek és tapasztalatok felhasználásával igyekszünk földünk termőképességét fokozni és a termelés költségeit lehetőleg leszállítani. Tanulnunk kell! De nem csak abból, amit a magunk vagy a szomszéd gazdaságában látunk, mert ez nem elég. Amint minden kereseti pályánál megkívánatik a megfelelő szakképzés, éppen úgy a gazdánál is szükséges, hogy megfelelő szakismereteket szerezzon s ezekkel felfegyverkezve induljon az élet esztábjába.

A kisgazdák teljes kiképzésére a földmivesséskolák vannak hivatva. Sajnos azonban, hogy a földmivesséskolák ezen hivatásuknak eddig nem igen feleltek meg, mert ezen iskolákat végzett tanulók legnagyobb részben nagyobb gazdaságokban kerestek szolgálatot és csak igen kis százalék az, amelyik saját gazdaságában maradvá értékesítette a földmivesséskolánál szerzett ismereteket.

A tapasztalat azt igazolja, hogy a kisgazdák fiait eddig az tartotta távol a földmivesséskolától, hogy a földmivesséskolai két éves tanfolyam a kisgazdáknak sok. Sok különösen azért, mert arra a 17 éves vagy ennél idősebb fiúra az otthoni gazdaságban is igen nagy szükség van; a szülők az ilyen értékes munkást csak úgy nélkülözhetnék, ha helyette drága pénzen tartott eselédet fogadnának. Ezt pedig egy kisebb gazda megtenni nem bírja.

Földmivesséügyi Miniszterünk fölismerte ezen hiányokat, gondoskodott róla, hogy a földmivesséskolák látogatása a legkisebb gazdának is lehetővé tétessék. A földmivesséskolák egy részét, már a folyó évben átszervezte oly módon, hogy abban kizárólag kisgazdák nyerjenek kiképzést. Mivel a régi rendszernek az volt a legnagyobb hiba, hogy a gazdafiúk igen hosszú ideig és a legnagyobb munkaidőben voltak elvonva a szülők gazdaságából, ezen a bajon a leghatásosabban azáltal lesz segítve,

hogy a földmivesséskolai tanfolyam csak fél évig és csak a téli hónapokban fog tartatni. A folyó évben a jászberényi, kecskeméti és nagykálói földmivesséskolák lettek az új szervezet szerint átalakítva.

A tanfolyam tanulói fizetések és ingyenesek. A fizetéses tanulók hat hónapi élelmezésért 150 korona díjat tartoznak az iskola pénztárába befizetni s a félévelnél előnyben részesülnek.

A felvételért a kérvények mindenkor augusztus hó 31-ig személyes jelentkezéssel nyújtandók be a földmivesséskola igazgatóságánál. A jászberényi m. kir. földmivesséskolánál a folyó évi október hó 1-én megnyíló tanfolyamra a jelentkezések kivételesen szeptember hó 29-ig elfogadhatók.

A jelentkező tanuló igazolni tartozik:

1. Anyakönyvi kivonattal, hogy 17 évét betöltötte.

2. Iskolai bizonyítvánnyal, hogy irni, olvasni és négy alapműveléssel számolni tud; ezen képességét szükség esetén rövid felvételi vizsgával tartozik igazolni.

3. Községi és erkölcsi bizonyítvánnyal igazolja azt, hogy kifogástalan magaviseletű s hogy szülei földbirtokosok, bérlők, vagy bérlő szövetkezet tagjai.

4. Orvosi bizonyítvánnyal igazolja a belépni szándékozó, hogy erős, egészséges munkabíró testalkatú s ragályos betegségekben és szervi hibában nem szenved s hogy himlő ellen újra oltatott.

A felvétel mindenkor a jelentkezés sorrendjében történik. A tanfolyamra folyamodó minden tanuló a jelentkezéskor 10 koronát tartozik könyvekre befizetni.

Vajha kisgazdánk belátnák a szakképzésnek nagy fontosságát s minél nagyobb számban keresnék fel az újjászervezett földmivesséskolákat.

A Nyitrai Gazdasági Egyesület a földmivesséskolai kormány támogatásával, a szarvasmarha-állomány minőségének javítása céljából Nyitrai szarvasmarha-állomány minőségének javítása céljából Nyitrai szarvasmarha-díjazást rendez, mely alkalommal nagy számú állami és magán-díj lesz a kis tenyésztők közt szétosztva. Díjak: Tehenekre borjúval vagy a nélkül: I. Állami díj 60 k., II. Állami díj 40 k., III. Állami díj 25 kor., IV. Állami díj 20 k., V. Állami díj 15 kor., VI. Állami díj 10 k. 1-3 éves üszökre: I. Állami díj (kötött) 150 kor., II. Állami díj 60 k., III. Állami díj 40 kor., IV. Állami díj 25 kor., V. Állami díj 20 kor., VI. Állami díj 15 kor., VII. Állami díj 10 kor., VIII. Állami díj 10 korona. A beérkező magán díjak kiosztási terve az állatdíjazás napján a helyszínén lesz közzétéve. Ezen díjakra pályázhatnak a nyitrai szarvasmarha-állomány lakó kistenyésztők olyan piros-tarka szarvasmarhával, mely legalább egy év óta tulajdonukat képezi. Ezen körülmény az illetékes községi elöljáróság által igazolandó. A bírálatot a járás gazdaközönsege a m. kir. gazdasági felügyelő közbenjöttével teljesíti. Csakis azon állatok fognak figyelembe vétetni, melyek a kítűzött napon, a fent jelzett községi elöljárósága által kijelölt helyen d. e. 9 órakor elővezettetnek. Nagyobb tenyésztők a kiállított állatokért diszoklevélre tarthatnak számot. A díjak nyugta ellenében azonnal a helyszínén kifizettetnek.

Irodalom.

Az emberfiáról. (Krisztus-elbeszélések.) Irta: Krane Anna bárónő. Fordította: Hodács Agost. Budapest, 1911. Kis 8-rét, 128 lap. Fűzve 150 K, kötve 3 K.

A keresztény legendát művelni korunk jelentős feladata. Krane Anna bárónő erre a nagy feladatra vállalkozott, amikor az Údvözítő földi élete részleteit novella-alakban dolgozta föl. Az ilyen vállalkozásnál az a kettős veszedelem fenyeget, hogy az Údvözítő vagy közönséges „deus ex machina”, pusztá csudatevővé lesz, vagy pedig az Isten nagyon is emberi alakban mutatkozik be. Ez az oka, hogy némelyek, még katolikus részről is szinte elvi ellenségei annak, hogy Krisztus és egyáltalában az evangéliumok szent személyei és eseményei szépirodalmi műben helyet foglaljanak. Talán lehet e kérdés fölött vitatkozni; de szerintünk minden azon fordul meg, hogy az író miként kezeli azokat a szent személyeket. Világirodalmi példáink vannak arra, hogy nemcsak a bibliai személyek és események, de még Krisztus személye is mennyire méltó tárgya lehet a szépirodalomnak. Ami „Az Emberfiáról” szóló Krisztus-elbeszélésekkel illeti, a szerzőnk kikerülte az imént említett két veszedelmet. Először is tulajdonképpen nem is annyira Krisztusról, mint azokról a személyekről szól, akik Krisztus környezetében éltek. És azután, ha az Údvözítő személye többé-kevésbé mégis szerepel, Krisztus Isten-ember maradt Krane Anna bárónő tolla alatt. Az olvasó ezekben az elbeszélésekben szinte látja a ragyogást, amely az Údvözítő személyéből előtör, érzi az emberfölötti vonást, de azért mégis mindenütt emberi részvételt van iránta. A könyv hat elbeszélést tartalmaz: „A názáreti álomszövő”, „Alfeuszia Lévi”, „A százados”, „A bűnösök lakomája”, „Dizmasz”, „Mária bucsúja”. Az Emberfiának határtalan szeretete és irgalmassága a bukott emberiség iránt, minden elbeszélés alapeszméje. Az író az események elbeszélésében a szentírás adataihoz ragaszkodik; de azért mégis annyi kedves vonást tesz hozzá a sajátjából, hogy az embernek úgy tetszik, mintha újat olvasna. Rövidre fogva itéletünk: Krane Anna bárónőben olyan írónőt üdvözölhetünk, a ki a keresztény nő szívével és a művésznő szemeivel látta meg és dolgozta föl a gazdag anyagot. Könyve fölűit és fölemel; keresztény módon gondolkodó köröknek bizonyára kedvelt olvasmányuk lesz.

A könyv *Hodács Agost*, hittanár (Fehértemplom) címén rendelhető meg.

A két Daru-testvér — tótul. Az Egeri Népkönyvtárnak ily című füzetét, melynek szerzője *Kriston Endre* érseki titkár, és amely a szociáldemokrata törekvésekkel szemben igen hasznos, meggyőző és élvezetes olvasmány, *Párvy Sándor* dr. szepesi püspök tót nyelvre fordította le, hogy az a felvidék tótajkú népe között terjeszthesse. Az e célra szánt példányokon kívül a püspök bizonyos nagyobb példányszámot, árusítás végett, az Egeri Egyházmegyei Irodalmi Egyesületnek ajándékozott. A Szivák József által sikerülten fordított tót nyelvű kiadás, melynek címe *Deaja bratia Sivo'novci*, ép úgy, mint a magyar, Egerben, a liceumi nyomdában kapható, füzetekenként 20 fillér, tömeges rendeléseknél 15 fillér áruban. A postaköltséget a megrendelők fizetik. — E jó olvasmánynak mindkét nyelvű kiadását nagyon ajánljuk a nép barátainak figyelmébe.

A két Daru-testvér — tótul. Az Egeri Népkönyvtárnak ily című füzetét, melynek szerzője *Kriston Endre* érseki titkár, és amely a szociáldemokrata törekvésekkel szemben igen hasznos, meggyőző és élvezetes olvasmány, *Párvy Sándor* dr. szepesi püspök tót nyelvre fordította le, hogy az a felvidék tótajkú népe között terjeszthesse. Az e célra szánt példányokon kívül a püspök bizonyos nagyobb példányszámot, árusítás végett, az Egeri Egyházmegyei Irodalmi Egyesületnek ajándékozott. A Szivák József által sikerülten fordított tót nyelvű kiadás, melynek címe *Deaja bratia Sivo'novci*, ép úgy, mint a magyar, Egerben, a liceumi nyomdában kapható, füzetekenként 20 fillér, tömeges rendeléseknél 15 fillér áruban. A postaköltséget a megrendelők fizetik. — E jó olvasmánynak mindkét nyelvű kiadását nagyon ajánljuk a nép barátainak figyelmébe.

Hirdetések

a „NYITRAMEGYEI SZEMLE” számára igen jutányos áron felvétetnek Nyitrán, Huszár István úr könyv- és papirkereskedésében, ugyanitt a lapra is elő lehet fizetni.

3787/1911. tkvi szám.

Hirdetmény.

Nagyapolcsány nagyközségnek teleknyvi betétei az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t.-cikk értelmében elkészítették és a nyilvánosságnak átadtván, ez azzal a felszólítással tétetik közzé: 1. hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t.-cikk 15. és 17. §-ai alapján — ideértve e §-oknak az 1889. XXXVIII. t.-cikk 5. és 6. §-aiban és az 1891. XVI. t.-cikk 15. §-a) pontjában foglalt kiegészítéseit is — valamint az 1889. XXXVIII. t.-cikk 7. §-a és az 1891. XVI. t.-cikk 15. §-b) pontja alapján eszközölt bejegyzések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket, azok pedig, akik valamely teherterület átvitelének az 1886. XXIX. t.-cikk 22. §-a, illetve az 1889. XXXVIII. t.-cikk 15. §-a alapján való mellőzését megtámadni kívánják, e végből keresetüket hat hónap alatt, vagyis az 1912. évi március hó 15. napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat; 2. hogy mindazok, akik az 1886. XXIX.

t.-cikk 16. és 18. §-ainak eseteiben — ideértve az utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. t.-cikk 5. és 6. §-ában foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1912. évi március hó 15. napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz benyújtják, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok, akik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül a betétek tartalma által előbb nyert nyilvánkönyvi jogait bármely irányban sértve vélik, — ide értve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. t.-cikk 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényeket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1912. évi március hó 15. napjáig bezárólag nyújtják be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után a betétek tartalmát csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, akik a betétek szerkesztésére kiküldött bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A nagytapolesányi kir. bíróság, mint telekkönyvi hatóság 1911. augusztus hó 23.

Váray
kir. járásbíró.

139. 1—3

904. t. ü., 8382. ikt./1911.

Hirdetmény.

Nyitra város tanácsának 8382/1911. számú határozata alapján közlésem, hogy a város tulajdonát képező „Csinesí”-kert a folyó évi október hó 1-től kezdve hat (6) egymásután következő évre bérbe adatik, az e célból megtartandó nyilvános szóbeli árverés a **folyó évi szeptember hó 15-én** d. e. 10-kor a városi székház I. emelet, 5. számú hivatalos helyiségében kitűzetett.

Mely árverésre a pályázók meghívhatnak azzal, hogy bántpénz címén az árverés megkezdése előtt 60 korona leteendő.

Az árverési feltételek a városi számvevőnél (I. em., 5. sz. alatt) megtekinthetők. Nyitrán, a városi tanácsnak 1911. évi szept. hó 2-án tartott üléséből.

Tóth,
polgármester.

137. 1—1.

ISKOLAIDÉNY 1911/12

T. szülők és gyámok figyelmébe!

Leány- és fiú-fehérneműk.

Intézeti kelengyék. Iskolai és ünnepelő ruhák. Harisnyák, kötények, cipők, kalapok sapkák, esernyők és takarók nagy választékban.

Az intézetekben szükséges összes fehérnemű cikkek olcsó és jó minőségben beszerezhetők ::

45. 27—0.

Verebély Géza divat-árúházában, Nyitrán.

3133/1911. tlkvi szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kir. járásbíró közlésem, hogy **Csizmadia Lajos és neje Andráshajós** nőtlen **Pál fia** elleni kielégítési végrehajtás joghatályával felruházott tulajdonközösség megszüntetését célzó árverési ügyében a területéhez tartozó Farkasd község 2570. számú betétjében I. 1—3. sorsz. 1122/1. 1123. 1124. hrsz. Andráshajós nőtlen Pál fia, Csizmadia Lajos és neje szül. Deák Karolin nevében írt ingatlanra 770. kor. kikiáltási árban 1911. évi október hó 4. napjának d. e. 10 órájkor Farkasd községhezánál 770 kor. kikiáltási árban 77 kor. bántpénzképeni letétele mellett az ingatlan 514 kor. vételárminimumon eladatni nem fog.

Vételár az árveréstől számított 30, 60, 90 nap alatti időközben és egyenlő részletekben 5% kamatokkal együtt lefizetendő.

A bántpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni. Az árverési feltételek a bíróságnál, valamint a fentnevezett községhezánál megtekinthetők.

Vágsellyén 1911. évi július hó 20. napján.
Kiadta: Dr. Gáspár s. k. kir. járásbíró.

A kiadmány hitelül:

Bíróczy István.
tlkvi kiadó.

137. 1—1.

(P. H.)

3788/1911. tlkvi sz.

Hirdetmény.

Bodok, Csitár, Paczolaj, Nyitra-szulány és Kisvicsáp községnek telekkönyvi betétei az 1886: XXIX., az 1889: XXXVIII. és az 1891: XVI. t.-c. értelmében elkészítettvén és a nyilvánosságának átadtván, ez azzal a felszólítással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886: XXIX. t.-c. 15. és 17. §-ai alapján — ideértve e §-oknak az 1889: XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §-ában és az 1891: XVI. t.-c. 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is — valamint az 1889: XXXVIII. t.-c. 7. §-a és az 1891: XVI. t.-c. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket, azok pedig, akik valamely tehertől átvitelének az 1886: XXIX. t.-c. 22. §-a, illetve az 1889: XXXVIII. t.-c. 15. §-a alapján való mellőzését megtámadni kívánják, e végből keresetüket hat hónap alatt, vagyis az 1912. évi március hó 15. napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtják be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat.

2. hogy mindazok, akik az 1886: XXIX. t.-c. 16. és 18. §-ainak eseteiben — ideértve az utóbbi §-nak az 1889: XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §-ában foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írás-

beli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1912. évi március hó 15. napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtják, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok, akik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül a betétek tartalma által előbb nyert nyilvánkönyvi jogait bármely irányban sértve vélik, — ide értve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889: XXXVIII. t.-c. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényeket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1912. évi március hó 15. napjáig bezárólag nyújtják be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után a betétek tartalmát csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, akik a betétek szerkesztésére kiküldött bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A nagytapolesányi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság 1911. aug. hó 23-án.

Váray,
kir. járásbíró.

138. 1—3.

(P. H.)

Nemes hegyi ojtvány ! csemege szőlő !

Francia fajok
édes és zamatos

5 kilós posta
kosarakban

gondosan csomagolva minden posta állomásra mérsékelt áron szállítok, valamint üres szőlő kosarak nálam beszerezhetők.

Finom zabori bor

1 nagy üveg zamatos bor	45 kr.
1 „ „ Zabor gyöngye	55 „
1 „ „ Arany Góhér	55 „
1 „ „ zabori Rizling	60 „
1 „ „ Burgundi vörös	65 „

üres palackok 5 kr-ért visszavétnak.

Pécs Ede

kereskedő és szőlőbirtokos Nyitrán.
83. 19—52.

Vajda J. butorkereskedő Nyitra, Pár-utca 22. sz.

Modern butorok jó minőségben legolcsóbban kaphatók nálam pontos kiszolgálás mellett.

BUTORAIM száraz anyagból, kitűnő iparosok által legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig jó izléssel és a legnagyobb szakavatottsággal készülnek.

Nagy választék háló, ebédlő s szalon-szoba butorokban.

Mindennemű réz-, nikkell- és vasbutor, veranda és kerti butorok. Iroda-, előszoba- és konyhaberendezések. Saját kárpitos műhelyem, ahol legmodernebb kárpitos és díszítési munkák szakszerűen és izléseesen állíttatnak elő.

5. 26—30.

Vasuti menetrend

Érvényes 1911. május 1-től.

Nyitra—Érsekujvár. Nyitráról ind. 6:24, 7:37, 10:43, 12:49, 4:48, 10:40, Érsekujvárra érke. 7:37, 8:44, 11:46, 1:52, 6:09, 11:43.	Érsekujvár—Nyitra. Érsekujvárról ind. 4:16, 6:50, 9:52, 1:15, 4:49, 8:45, Nyitrára érke. 5:27, 8:00, 11:07, 2:21, 5:51, 9:51.
Nyitra—Ntapolcsány. Nyitráról ind. 5:42, 8:05, 11:42, 2:26, 5:56, 9:56, Nagytapolcsányba érke. 7:14, 9:22, 1:10, 3:45, 7:30, 11:15.	Ntapolcsány—Nyitra. Nagytapolcsányból indul 4:57, 5:52, 9:23, 10:57, 3:11, 6:25, 9:15, Nyitrára érke. 6:19, 7:20, 10:37, 12:19, 4:33, 9:02, 10:31.
Ntapolcsány—Németpróna. Nagytapolcsányból ind. 7:21, 1:15, 7:24, Németprónára érke. 10:15, 4:04, 10:09.	Németpróna—Ntapolcsány. Németprónáról indul 3:25, 12:18, 6:01, Ntapolcsányba érke. 5:54, 2:56, 8:54.
Nyitra—Lipótvár. Nyitráról ind. 6:46, 9:05, 4:01, Lipótvárra érke. 7:54, 10:11, 5:18.	Lipótvár—Nyitra. Lipótvárról ind. 8:30, 11:13, 6:27, Nyitrára érke. 9:53, 12:40, 7:35.
Lipótvár—Kutti. Lipótvárról ind. 5:22, 11:17, Kuttiára érke. 11:31, 3:20.	Kutti—Lipótvár. Kuttiából ind. 7:10, 1:00, Lipótvárra érke. 10:21, 5:28.
Nyitra—Radosna. Nyitráról ind. 7:21, 12:41, 7:03, Radosnára érke. 9:04, 2:09, 8:36.	Radosna—Nyitra. Radosnáról ind. 4:36, 10:13, 3:01, Nyitrára érke. 6:31, 11:41, 4:43.

**LEGJOBB MINŐSÉGŰ
HAZAI
GYÁRTMÁNYÚ
OKMÁNY, IRÓ ÉS
FOGALMI PAPIROK**

KAPHATÓK MINDEN JOBB
PAPIRKERESKEDÉSBEN

**Egy évek óta fennálló
borbélyüzlet
helyiség :: ::**

**lakással vagy anélkül
Nagytapolcsányban,
Deák (Fő)-tér legfor-
galmasabb részében
nov. 1.-től bérbeadó.
Bővebbet Schneidgen
Bálint birtokosnál. ::
Rajcsány, u. p. Nad-
lány, (Nyitra megye).**

129. 4—5.

WEIGL ANTAL

PAPI- ÉS POLGÁRI RUHAKÉSZÍTŐ
NYITRÁN, MEGYEHÁZ-UTCA.

Ajánlja dús raktárát angol és hazai gyártású szövetekből és mindennemű

szőrmékből.

Készít úgy egyházi mint világi urak részére őszi és tavaszi

felöltőket,

téli és nyári idényre divatos

öltönyöket,

**továbbá: reverendákat,
cimadákat, biretumokat,
mucetumokat, bundákat**

stb. izlésesen, pontosan és
a legjutányosabb áron.

**Vidéki rendeléseket pontosan és
a lehető leggyorsabban eszközöl.**

9. 35—52.

Csemegeszőlő!

**Kiváló szép, nagyszemű
mézédés, piros és fehér
CHASSELAS
téli eltevésre alkalmas.**

**Kapható: Huszár István zabori
szőlőjében, Urivölgy 124. szám.
Ára kilogrammonként 60 fillér.**

A nyitrai Iparbank áru- és gép-osztálya.

Van szerencsénk a t. gazdaközönség b. tudomására hozni, hogy az inézetünk által ujonnan **áru- és gép-osztály** mintaraktárát folyó hó 15-én létesített a Bottyán-utcaival szemben (előbb: felső Guttman söröcsarnok) megnyitottuk.

Ezen osztálynak létesítésével nemcsak vármegyénk gazdaközönségének velünk hasznos szolgálatot tenni, hanem a hazai ipar gyakorlati pártolásának nagy nemzeti gondolatát is előbbre vinni óhajtjuk.

A modern gazdasági gépek és eszközök iránt napról-napra fokozódó kíváncsiak, valamint a velünk összeköttetésben álló gazdaközönségnek azon óhaja, hogy összes mezőgazdasági gépszükségletük általunk nyerjen kielégítést, arra készítettek bennünket, hogy a legelső versenyképes hazai gépgyárakkal lépünk összeköttetésbe.

Géposztályunk a világ piacán első helyen álló

**M. Kir. Államvasutak Gépgyárának
gyártmányait hozza forgalomba.**

Az említett gyár készítményei a tökéletesség legmagasabb fokán állanak és általánosan ismeretes, hogy azok a külföld hasonló gépgyártmányaival a versenyt minden tekintetben kiálják.

A gondos kivitelért és a gyártmányok megfelelő működéséért teljes szavatosságot vállalunk; géprészek, melyek egy éven belül anyaghiba folytán eltörnek, díjtalanul újjakkal lesznek kicserélve. Az általunk szállított gépeknek javítását szintén elvállaljuk. A gépeket a legelőnyösebb árak és a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett áll módunkban szállítani.

Megvagyunk róla győződve, hogy a t. gazdaközönség ezen, áldozatokkal járó törekvésünket méltatva, állandó megrendeléseivel elősegíteni fogja hazánk gyáriparának fellendülését.

Kelt: Nyitrán, 1911. évi május hó 16-án.

98. 17—26.

Nyitrai Iparbank.

DOBOS JENŐ

ÚRI ÉS NŐI DIVATÁRÚ ÜZLETE
NYITRA, TÓTH VILMOS-U. 10.

**Hölgy, férfi és deákok
részére: Ing, nyakkendő,
harisnya, gallér és kezeli.
— Kész női bluzok és kézi
munkák. — Ruha és fehér-
nemű díszek. — Himzetek,
gombok dús választékban.**

130. 3—3.

Legelőnyösebb beszerzési forrás!

**„KOLLARIT“
bőrlemez
a jelenkor legjobb
tetőlemeze.**

**Egyedelárusító:
Bäck Márk és fiai
fakereskedők
Nyitra.**

**Állandó raktár asz-
falt, kátránylemez s
elszigetelőlemezből**

63 26—39